

KURJER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 4 Lipca v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

NAYIAŚNIEYSI CESARSTWO ICHMOŚĆ i Xiążę Karol Pruski, raczyli z Dorpatu dalszą drogę odbywać wspólnie, i szczęśliwie przybyli do Peterhoffu, d. 24 czerwca o godz. 5 wieczorem. O podróży NN. Państwa z Warszawy doniesiemy w następnym Nrze. — Jenerał Marszałek Polny, Hrabia Paskiewicz-Erywański przybył do St. Petersburga.

W dniach 26, 27 i 28 czerwca t. r. wedle ogłoszonego uprzednio rozkładu odbyły się publiczne examina, naprzód w Szkole Powiatowej przez XX. Bazylianów utrzymywanej; potem w Szkole Powiatowej przy Gymnazjum Wileńskim, a nakoniec w obu Gymnazyjach. Liczne zgromadzenie Osób zaszczyliło ten akt uroczysty, po ukończeniu którego przez ręce JW. Rektora CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego Radcę Stanu i Kawalera, Wacława Pelikana, rozdane zostały celującym uczniom nagrody.

Gymnazjum 1sze, Klasa 3cia. — Naywyższa nagroda; złote medale przyznane zostały: Gieczewiczowi Józefowi, Pelikanowi Alexandrowi, Zawadzkiemu Józefowi. *Medale srebrne:* Chorozewskiemu Władysławowi, Danieykowi Lucyanowi. — *Xięgi z napisem: za pilność, postęp w naukach i dobre obyczaje* otrzymali: Baliński Józef, Chrystowski Szczepan, Szklennik Michał, Szyfeyko Adolf, Zabczyński Antoni. *Listy pochwalne:* Feliński Michał, Korsak Adolf, Swolkien Ignacy, Wasilewski Henryk, Zienkiewicz Władysław. *Pochwały:* Chorozewski Stefan, Gieczewicz Antoni, Nowosielski Lucyan, Pilchowski Kazimierz, Reykowski Donat. — *Klasa 2ga.* — *Xięgi*, otrzymali: Downar Stanisław, Downar Julian, Danieyko Alexander, Krassowski Apollin, Pietkiewicz Konstanty, Woyszwiłło Erazm. *Listy pochwalne:* Alexandrowicz Antoni, Lugayło Bartłomiej, Witkowski Cypryan, Witkowski Patrycyusz, Zakowski Adam. *Pochwały:* Kurzewicz Konstanty, Paszkowski Julian, Perżanowski Fabian, Świętorzecki Jan, Tuczkiwicz Konstanty, Woytkiewicz Józef, Wołkowski Franciszek, Zienkiewicz Józef, Zakrzewski Julian, Życki Jan. — *Klasa 1sza oddział 1szy.* — *Xięgi* otrzymali: Szulakowski Edward, Botwinko Piotr, Cywiński Dyonizy, Łuczkowski Leopold, Mickiewicz Augustyn, Nowicki Adolf, Rutkowski Xawery, *Listy pochwalne:* Cywiński Trudan, Houwalt Onufry, Pinabel Konstanty, Walicki Julian. *Pochwały:* Doręgowski Seweryn, Dzewoński Jan, Gasztowt Wincenty, Heyman Michał, Houwalt Stanisław, Iwanów Michał, Lewandowski Rudolf, Maleski Mieczysław, Maiewski Józef, Niemeksza Alexander. — *Oddział 2gi.* — *Xięgi* otrzymali: Dowgiatto Stanisław, Hiltchen Nicet, Woytkuński Stefan. *Listy pochwalne:* Chrystowski Edmund, Downarowicz Jarosław, Gan Mikołaj, Gross Alexander, Haykowiec Adam, Jocz Kazimierz, Orzechowski Julian, Rudnicki Alexander, Staniewicz Stanisław. *Pochwały:* Adamowicz Klemens, Antoniewicz Antoni, Francuzowicz Juliao, Krabelski Cypryan, Towiański Alexander. — *Gymnazjum 2gie Klasa 3cia.* — Naywyższa nagroda: *Złote medale* przyznane zostały: Jabłońskiemu Józefowi, Filipowiczowi Benedyktowi. — *Medale srebrne:* Moksiewiczowi Kazimierzowi, Morytzowi Adolfowi, Głogowskiemu Apolinaremu. — *Xięgi z napisem: za pilność, postęp w naukach i dobre obyczaje*, otrzymali: Borjaków Karol, Dłuski Michał. *List pochwalny*, Poźniak Stanisław.

Pochwałę, Anderson Konstanty, Bernowicz Jarosław, Komarowski Stanisław, Kossakowski Janusz, Maiewski Józef, Mokrzecki Edward, Machwitz Adam, Machwitz Lucyan, Rydzewski Alexander, Urbanowicz Hippolit, Waszkiewicz Walezy. — *Klasa 2ga.* — *Xięgi* otrzymali: Bagiński Adolf, Bronia Adolf, Chruszczewski Mieczysław, Moszków Jan, Mołochowiec Jan, Szyszło Fabian, Szyszło Sebastian, Ważyński Edward. *Listy pochwalne:* Dobrzański Józef, Mickaniewski Stanisław, Pawłowski Józef, Szteyn Michał, Sieklucki Paweł, Zabczyński Alexander. *Pochwały:* Heppen Cypryan, Jankowski Piotr, Lamotte Edward, Lamotte Władysław, Łakiewicz Jan, Moszkow Julian, Narbutt Leonard, Rodziewicz Karol, Rogalski Ignacy, Stachowski Hippolit. — *Klasa 1sza.* — *Xięgi* otrzymali: Bijeyko Felix, Eysemblätter Alexander, Stankowski Jan, Tomaszewicz Władysław, *Listy pochwalne:* Moxa Ludwik, Michałowski Henryk, Marciniowski Konstanty, Pusłowski Alexander, Strawiński Xawery, Wołk Józef. *Pochwałę:* Januszkiewicz Kazimierz, Kasprzycki Józef, Leszczyński Fabian, Pusłowski Felix, Rudnicki Romuald, Siemieneńko Xawery — *Szkola Powiatowa przy Gymnazjum, Klasa 3cia.* — *Medale srebrne* przyznane zostały: Rodziewiczowi Julianowi, Siezieniewskiemu Józefowi — *Xięgi* otrzymali: Czaplński Bazyli, Łoyko Jan, Ostrowski Światosław, Ostrowski Edward, Szykier Antoni, Żukowski Ignacy — *Listy pochwalne:* Frackiewicz Stanisław, Milewski Oskar, Suchocki Józef, Zatorski Wincenty — *Pochwały:* Giedroyć Józef, Haciski Tadeusz, Kiersnowski Jan, Szulski Justyn, Szadeyko Ignacy, Strawiński Kazimierz, Tałat Eustachy, Znosko Jan, Zieliński Michał. — *Klasa 2ga* — *Xięgi* otrzymali: Ceraski Alexander, Dworakowski Cezary, Klimaszewski Kazimierz, Raczkiewicz Piotr, Szalewicz Rudolf — *Listy pochwalne:* Budzyński Xawery, Boryczewski Wiktor, Maciejowski Stanisław, Trynkowski Paweł — *Pochwały:* Biergieł Paweł, Kalenkiewicz Józef, Kotkiewicz Józef, Rzańnicki Romuald — *Klasa 1sza* — *Xięgi* otrzymali: Czayczyński Franciszek, Drozd Kazimierz, Gajewski Stefan, Rykowski Józef, Trynkowski Zygmunt — *Listy pochwalne:* Korsak Alexander, Wołk Alexander — *Pochwały:* Gasztowt Szymon, Ilcewicz Edward, Mianowski Konstanty, Mianowski Alexander, Myślicki Jan, Piastunowicz Józef, Syrwid Marcjan, Wankowski Klemens — *Szkola Powiatowa Wileńska XX. Bazylianów, Klasa 3cia* — *Medal srebrny* przyznany został iednomyslnie Wersockiemu Felixowi — *Xięgi z napisem: za pilność, postęp w naukach i dobre obyczaje* otrzymali: Byszewski Marcin, Lisiński Romuald, Nowicki Michał, Szumkowski Antoni — *Listy pochwalne:* Gan Herkulan, Podbereski Ludwik, Szumkowski Karol, Sobolewski Karol — *Pochwały:* Daszkiewicz Karol, Gineyty Franciszek, Gieroti Piotr, Himmelreich Alexander, Sawicki Józef, Słobodziński Edward, Skripkin Józef, Zaleski Jan — *Klasa 2ga* — *Xięgi* otrzymali: Pawłowicz Dominik, Stefanowicz Ignacy, Tycius Julian, Trofimow Paweł — *Listy pochwalne:* Barszcz Kazimierz, Lindssi Antoni, Wołczanin Mikołaj, Wierzbicki Adolf — *Pochwały:* Chalimowicz Jan, Gan Kazimierz, Lelewicz Ignacy, Gzowski Kazimierz, Łowmiański Wincenty, Pusłowski Wiktor, Szczepanowicz Onufry, Urbanowicz Mikołaj, Woytkiewicz Gracyan, Wrzosko Wincenty — *Klasa 1sza* — *Xięgi* otrzymali: Czarnocki Franciszek,

Nowokuński Gasper, Poznański Franciszek, Zakrzewski Eliasz — *Listy pochwalne*: Bienkuński Ludwik, Baykow Julian, Bolszakow Mikołaj, Daneygier Adolf — *Pochwałę*: Chalimowicz Józef, Hryhorowicz Ludwik, Gorecki Józef.

Dyrektor Szkół Gubernii Wileńskiej Koleszki Sowiecnik Kaletan Krassowski.

WYJĄTKI Z NAYWYŻSZYCH ROZKAZÓW DZIENNYCH.

Brześć Litewski dnia 6 czerwca.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, dnia tego, pod miastem *Brześciem Litewskim*, oglądając półki: żmudzki i łucki grenadyerów, oraz karabini-erów nieświzki, gwardyi i grenadyerów połączo-ney dywizyi odwodowego korpusu woysk, zostai-ających pod Naczelnictwem JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZA, ze znajdującemi się przy nich artylleryyskimi grenadyerów rotami: batte-ryyną Nru 1go i lekką Nru 2, z półkami 24tej dywizyi pieszey, oraz 24tą brygadę artylleryi i litewski batalion saperów, z należącym do tych woysk obozem i pociągami, i znalazłszy w nich naylepszy porządek, czystość i ochędóztwo, a w odbytém ćwiczeniu i we wszystkich poruszeniach wzorową wszystkich znaiomość swoiey rzeczy, z zupełném uznaniem oświadcza JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZOWI, Naczelnemu tych woysk Wodzowi, zupełną swoię wdzięczność za niezmordowane trudy JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZA i staranność około przyprowadze- nia tych woysk do tak przewybornego urządzenia.

w Warszawie, dnia 8 czerwca.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, podczas odby- waney, w dniu tym, z okoliczności obchodu wskrze- szenia królestwa polskiego, parady i przeglądu półków grenadyerów, oraz artylleryi odwodowe- go korpusu woysk, zostaiących pod naczelnictwem JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZA, tudzież armii polskiej, z należącym do nich lekkim obozem, znalazłszy we wszystkich częściach nay- lepszy porządek, wzorowe urządzenie, czystość, szykowność, gruntowność i dokładność we wszyst- kich poruszeniach, co jest właśnie iawnym dowodem niezamordowaney pieczołowitości i trudów Naczelnego tych wszystkich woysk Wodza, JEGO CESARSKIEJ WY- sokości, CESARZEWICZA, oświadcza JEGO CESAR- SKIEJ WY- sokości zupełną swoię wdzięczność i zupełne przyznanie, a wszystkim tym woyskom NAYWYŻSZE zadowolenie, mianowicie zaś: Naczelnikowi głównego Sztabu JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZA, Jenerałowi piechoty, Hra- biemu *Kurucie*, Jenerał-Kwatermistrzowi tegoż sztabu, Jenerał-Maiorowi *Dannenbergowi* 3mu, Dowódcy odwodowego korpusu woysk, zostaiących pod naczelnictwem JEGO CESARSKIEJ WY- sokości, woysk polskich Jenerałowi kawaleryi, Jenerał-Adjutantowi, Hrabi *Krańskiemu*, Naczelnikowi kawaleryi polskiej, Jenerałowi kawaleryi, *Roźniet- kiemu*, Naczelnikowi artylleryi i inżynierów ar- mii polskiej, Jenerałowi artylleryi, Hrabiemu *Hauke*, Naczelnikowi piechoty polskiej, Jenera- łowi piechoty, Jenerał-Adjutantowi, Hrabi *Potoc- kiemu*, Naczelnikom dywizyi, Jenerałom dywizyi: gwardyyskiej kawaleryi odwodowego korpusu, Jenerał-Adjutantowi *Kurnatowskiemu*, woysk pol- skich dywizyi ułanów, *Weysenhoffowi*, 1szey pie- szey, Hrabi *Krukowieckiemu*, 2giey pieszey, *Żo- łtowskiemu*; Dowodzącym dywizyami, Jenerałom brygad: konnych strzelców, *Przebendowskiemu*, połączoną gwardyi i grenadyerów, korpusu odwo- dowego, *Zymirskiemu*; dowódcóm brygad: gwar- dyyskiej dywizyi kawaleryi 1szey brygady, Jenerał- Porucznikowi *Knorringowi* 2mu, i 2giey Jera- ł-Maiorowi *Pencherzewskiemu*; konnych strzel- ców dywizyi: dowodzącemu 1szą brygadą, Jenera- łowi brygady *Dwernickiemu*, Jenerałowi bryga- dy *Dziekońskiemu*, 1szey brygady dywizyi ułanów Jenerałom brygad: *Suchorzewskiemu*, 2giey JEGO Królewskiej Wysokości, Xiążęciu *Adamowi Wir- temberskiemu*, dowodzącemu 1szą brygadą połączo- nej gwardyi i grenadyerów dywizyi, Jenerał-Maiorowi *Engelmanowi*, woysk polskich dowódcóm brygad, Jenerałom brygad: 1szey dywizyi pieszey, 1szey brygady *Getgdowi*, 2giey *Pawłowskiemu*,

3ciey Hcabiemu *Szembekowi*; 2giey pieszey dywi- zyi 1szey brygady, *Morawskiemu*, 2giey. *Blum- merowi*; Naczelnikom artylleryi: odwodowego kor- pusu Jenerał-Maiorowi *Gerstencweygowi* i pieszey artylleryi armii polskiej, Jenerałowi brygady, *Re- delowi*, artylleryi Jenerałowi brygady, *Bontano- wi*, dowódcy brygady gwardyi i grenadyerów ar- tylleryi Leyb-Gwardyi, roty bateryyney N. 5go, Jenerał-Maiorowi Baronowi *Korfowi* 1mu; dowód- com półków Leyb Gwardyi, Jenerał-Maiorom: u- łanów JEGO CESARSKIEJ WY- sokości CESARZEWICZA, *Marhowi* 3mu, grodzieńskiego huzarów, *Sztrand- manowi* 3mu, oraz wszystkim PP. Sztabu i Ober- Officerom; a dla rang niższych daruie po rublu sr. po funkcie mięsa i po porcyi wódki, na każdego. (G.S.P.)

Ukazy Rządzącego Senatu. 1.) 12 czerwca. (z 1go Depart.) O terminach, do iakich przestępcy zesłani na Syberyę do robot, mają w nich zosta- wać: 2.) 13 czerwca (z 4go Depart.) O zobowią- zaniu Członków i Sekretarza Rządu Gubernialne- go Petersburskiego do opłaty Radzcy honorowemu *Lebidiewu* 2,350 rub. as. z procentami, zawinio- nych mu przez Radzcę Dworu *Woronina*, który z winy tego Rządu został wypuszczony z pod are- sztu i dotąd się ukrywa. 3.) 19 czerwca. (z 1go odd- 5go Depart.) O nieprzyznaniu do żadney służ- by publiczney, Rad. stanu *Engelmana*, byłego Rządzczy dóbr J. C. M. CESARZEWICZA zwanych, *Strelna*. 4.) tegoż dnia (z 1go Depart.) Aby urzę- dy pocztowe nie były obowiązane do odpowie- dzi na zapytania innych urzędów: kiedy i pod ia- kimi numerami zapisane zostały do przychodu pieniądze za przesłanie summ z iednego mieysca do drugiego. (T. P.)

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 6 lipca.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL Jmć mia- nować raczył Kameriunkami Dworu Królewsko- Polskiego: Tytusa *Potockiego*, Urzędnika Kom- missyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Janusza Hr. *Rostworówskiego*, pracującego w teyże Kom- missyi Rządowej, Ludwika Hr. *Grabowskiego*, Se- kretarza w Kommissyi Rządowej Wyznan i O- świecenia, i Engeniusza *Deszerta*, Podsekretarza w Wydziale Górnictwa.

— J. C. M. Paniąca Wielka Xieźna Sasko- Weymarska i Jey Córka J. K. Mość Xieźna *Ka- rolowa* Pruska na dniu 5 b. m. opuściły *Warsza- wę* wracając do *Weymaru*. Ta dostojna Siostra naszego Miłościwego MONARCHY, zostawiła długo trwałe ślady swego pobytu w stolicy Pol- skiego Królestwa. Jey uprzejmość, szczerobli- wość, troskliwe zwiedzanie wszelkich Instytutów naukowych i dobroczynnych, świadczą o naypie- kniejszych przymiotach Jey serca. Gdy już prze- iedźdała przez rogatki, zatrzymała się przed no- wo-zaprowadzonym *Domem przytulku i pracy*, wstąpiła do niego, zwiedziła wszystkie sale, zasta- nawiła się nad wszelkimi szczegółami; raczyła o- świadczyć Swe zadowolenie oprowadzającemu Ją Hrabiemu *Skarbkowi*, założycielowi tego Instytu- tu, a to Ją szczególniey zastanowiło, że zpomię- dzy włóczęgów i tułaczy w stolicy do tego domu przyjętych, już kilkadziesiąt osób w ciągu miesią- ca służbę w prywatnych domach przyjęło i przez to otrzymało stały sposób do życia.

— Konserwator Gabinetu Rycin Królewskie- go Alexandrowskiego Uniwersytetu, *Piwarski*, u- darowany został od J. C. Mości Wielkiej Xieźney Sasko- Weymarskiej kosztownym brylantowym pierścieniem.

— Reszta osób należących do Dworu N. PA- NA, wyjechała onegdaj do *Petersburga*. Hr. *Po- tocki*, Wielki Mistrz Obrzędów wyjechał do *Pa- ryża*, a Podkanclerzy Hr. *Nesselrode* wyjechał nie do *Petersburga* iak było doniesioném, lecz do wód w Niemczech, od których wracać ma przez *Warszawę*.

— JPan *Piasecki* wyjechał dla widzenia nay- celniejszych aktorów w Niemczech i we Francyi.

— Ogólnego wpływu z Koncertów Panny *Sontag* danych w *Warszawie*, licząc w to dany na ubogich, było 71,000 zł.

NAYJAŚNIEJSZY PAN CESARZ i KRÓL naya-
skawiały mianować raczył postanowieniem z
dnia 18 (30) z. m. Kawalerami Królewskiego Or-
deru s. *Stanisława* 1szej klasy: JP. *Friese* Se-
kretarza Stanu, Prezesa Banku Królewskiego w
Berlinie.—2giey klasy: JP. *Gluszyńskiego*, Refe-
rendarza Stanu Nadzwyczajnego, Dyrektora Banku
Polskiego.—3ciey klasy: Hr. *de Galen* i Sekreta-
rza Poselstwa Królewsko-Pruskiego. JP. *Berch*,
Radcę Taynego Dworu Królewsko-Pruskiego. JP.
Precht Radcę obrachunkowego Królewsko-Pru-
skiego, i JP. *Witt* Dyrektora Banku Berlińskiego.

— N. PAN raczył udzielić medal za uratowa-
nie ginących: Janowi *Wólcie* muzykantowi, za
ocalenie życia w d. 6 lipca 1828 Janowi *Schairich*,
uczniowi rzemiosła płócienniczego tonącemu w
Prośnie.

— Dnia 3 b. m. w Głównym Ratuszu odbyło się
posiedzenie Członków Towarzystwa Wspierającego
Instytut *Dzieci moralnie zaniedbanych*. Hr. Fryde-
ryk *Skarbek*, Referendarz Stanu, założyciel tak te-
go iak innych tyle użytecznych Instytutów, zdał
sprawę z dotychczasowego działania. Umieszcza-
my kilka wyjątków tej sprawy zdania. „Pierw-
szy zgłosił się do mnie P. Szczepan *Wiśniewski* Pod-
sekretarz Kommissyi Rządowej Wojny i ofiaro-
wał 2 procenta od roczney pensyi i emerytury swo-
iey, na ten cel, zachęcając mnie do tego, abym u-
czytnił odezwę do Publiczności, o składanie ofiar,
z którychby dom poprawy dla zepsutych dzieci za-
prowadzić i utrzymać można. Idąc za natchnieniem
tych tak życzliwych chęci, zaniostałem prośbę do
Rady Administracyney o dozwole nie uczynienia
podobney odezwy, a uzyskawszy w dniu 20 sty-
cznia 1829 r. przychylną odpowiedź, ogłosiłem w
pismach publicznych odezwę do przyjaciół ludz-
kości o wspieranie zamiarów naszych, i porozu-
miałwszy się z ówczesnemi Radcami obywatelskie-
mi z Cyrkułów M. S. *Warszawy*, uprosiłem ich
o zbieranie składek, iakieby na zamierzony Insty-
tut ofiarować chcieli; sam zaś wsparty łaskawą
radą i pomocą JO. X. Woiewody *Czartoryskie-
go* i Hr. *Andrzeja Zamoyskiego*, starałem się o ob-
myślenie przytułku dla dzieci, którebyśmy za po-
mocą zbieranych funduszów przyjąć i utrzymać
mogli. Stosownie do warunków w odezwie mo-
iey ogłoszonych, przystąpiło dotychczas 45 osób
prywatnych do dobroczynnego stowarzyszenia, ma-
jącego zapewnić fundusze na utrzymanie Instytu-
tów. Różne składki przez nich na pierwsze 10
lat ofiarowane, zapewniają temuż zakładowi 3300
zł. rocznego dochodu. Zgromadzenia Rzemieślni-
cze Miasta Stołecznego *Warszawy* zapisały ro-
cznie na tenże cel zł. 1290. JW. Radca Sta-
nu Prezydent i Vice-Prezydent Muncypalaego Mia-
sta Stołecznego *Warszawy*, nie tylko że raczyli
zachęcać Zgromadzenia Rzemieślnicze do tych skła-
dek, lecz wyjednali prócz tego u Rządu zasiłek rocz-
ny zł. 5000, z kassy Bióra Kontrolli służących na
uposażenie Instytutu naszego, tak dalece, iż docho-
dy na teraz onemuż zapewnione wynoszą wogó-
le 9590 zł. (Tu wyliczył ofiary rozmaite w goto-
wizach i materyałach, za które został nabyty Dom
blisko *Czystego* i iuz prawie na Instytut urzędzo-
ny.) Maiąc tym sposobem zapewnioną możność o-
patrzenia pierwszych potrzeb Instytutu, staraliśmy
się znaleźć osobę ufnosci godną, którejby prowa-
dzenie wychowanców poruczone bydz mogło, i
mamy niepłonną nadzieję, iż ta, która ofiarowała
poświęcić usługi swoje Instytutowi, godnie odpo-
wie powołaniu swemu. Przyjął bowiem ten o-
bowiązek na siebie P. *Stanisław Jachowicz*, zas-
zczytnie znany z pism swoich dla dzieci. Przywią-
zanie, iakie w uczniach swoich wzbudzać umie, i
gorliwość, z którą się usługom nauczycielskim po-
święca, jest zapowiednią korzyści, iakie wycho-
waney naszego Instytutu z prac jego odniosą. Szczeg-
ólniey zajmowali się sprawami Instytutu (prócz
naczelników w rząd krajowych), Xiążę *Adam Czartoryski*,
Hrabia *Andrzej Zamoyski*, PP. *Szczepan Wiśniewski*,
Paweł Dorantowicz, *Andrzej Brzeziński*, *Jan Gregorowicz*, *Michał Piotrowski*, i Na-

poleon *Horbowski*.” Zakończono posiedzenie wy-
braniem następujących osób. Opiekunowie: Xią-
żę *Woiewoda Czartoryski*, Hrabia *Mostowski* Mi-
nister Spraw Wewnętrznych, Hr. *Bniński* Ka-
szelan. Prezesem Hr. *Franciszek Skarbek*, Człon-
kami Rady: *Szczepan Wiśniewski*, Hr. *Andrzej*
Zamoyski, *Paweł Dorantowicz*, L. A. *Dmuszewski*,
Henryk Nakwaski, *Jakób Rüdnicki*, X. *Bła-
chowicz Bernardyn*. Zastępcy: *Antoni Szatyński*,
Gąsiewski. Kassyer *Józef Gotti*, Sekretarz *Hor-
bowski*.

— Xiążę *Filip Hesco-Homburski* i Xiążę *Ra-
dziwił*, Namiestnik Wielkiego Xięstwa Poznańskie-
go w tych dniach wyiechali z tutejszey stolicy.

— J. Panna *Belwil* w kilku znakomitych do-
mach, uprzyjemniała wieczory swym talentem,
lecz publicznego koncertu iuz nie da i w tych
dniach opuszcza *Warszawę*.

— Dnia 8 —

J. C. M. *Wielka Xiążna Weymarska* dla tu-
tejszego Towarzystwa Dobroczytnosci raczyła przy-
stać zł. 1200. J. K. M. Xiążę *Karol Pruski*, za bi-
let na Koncert *Panny Sonntag* dany na dochód u-
bogich, przystał zł. 200.

— Dnia 9 —

Zaszczyceni zostali przez N. CESARZA i KRÓ-
LA Jmci: Orderem s. *Stanisława IIgiey* klasy:
Franciszek Habermann, Członek wydziału skar-
bowego i Radca nadworny Kamery Austriackiey.
Orderem s. *Stanisława IIIciey* klasy *Kazimierz*
Raczyński, Assessor Kollegski w Cesarstwie Ros-
syjskiem w wydziale spraw zagranicznych, *Franci-
szek Górski*, Referent w Kommissyi ustanowionej
dla poszukiwań tyczących się posiadłości i kapi-
tałów Pruskich. Orderem tymże klasy IVtey *Józef*
Boczkowski i *Józef Głębocki*, Inspektorowie Po-
licyi Miasta Stołecznego *Warszawy*.

RAPORT RADY STANU.

(Ciąg dalszy.)

IV. WYDZIAŁ WOJNY.

1. Uwolnienia od służby.

Wojsko doznało w przeciągu 4 lat, to jest
od roku 1824 do 1827, włącznie, zmiany następu-
jące:

uwolnionych zostało	10,462 ludzi
pensyonowanych	496 —
umieszczonych w Korpusie Inwa- lidów	54 —
umieszczonych w Korpusie We- teranów	860 —
umieszczonych w Korpusie We- teranów czynnych	540 —
umarło	2,064 —

Ogół 14,476 —

Gdy Wasza Cesarsko - Królewska Mość po-
stanowieniem swoim z dnia 6 (13) sierpnia 1828
rozkazać raczyłeś; ażeby uwolnienie podoficerów
i żołnierzy, którzy lata swe wystużyli, zawiesz-
nem zostało, aż do ukończenia ówczesney wojny
przeciwko Turkom; nie uwolniono więc w tym
roku tylko takich, którzy dla słabości zdrowia za
niezdalnych do dalszey służby uznanymi zostali,
a których liczba wynosiła 96 ludzi, to jest:

uwolnionych	40
pensyonowanych	56
liczba zmarłych w ciągu wspomnio- nego roku była	971

Ogół 1067

Ubytek więc, iakiego doznało wojsko od ro-
ku 1824 do 1828 włącznie wynosił 15,543 ludzi.

2. Pobór do wojska.

Dla zupełnienia tego braku równie iak ce-
lem przyprowadzenia korpusów do nowo przepi-
sanego kompletu, na mocy postanowien wiekopo-
mney pamięci Nayaśniejszego Cesarza i Króla
Jmci ALEXANDRA, i stosownie do rozkazów
Waszey Cesarsko-Królewskiej Mości wybrano
w całym kraju w przeciągu wspomnianych lat
pięciu 17,100 ludzi, należących do spisu wojsko-
wego.

3. Szkoły Wojskowe.

Korpus Kadetów w Kaliszu przeszło 200 młodzieży liczący, i Szkoła aplikacyjna, w której około 34 uczniów odbierają nauki, uczyniły od czasu swego założenia, coraz większe postępy, tak pod względem moralnego i naukowego kształcenia uczniów, jako też pod względem przyzwoitego onych utrzymania. Skutkiem łożonych w tej mierze usiłowań jest, iż w ciągu lat pięciu wyszło z Korpusu Kadetów Kaliskich 185 usposobionych uczniów, z których 152 na podofficerów do różnych korpusów wojska, a 33 do rzeczony szkoły wojskowej aplikacyjnej, dla dalszego tamże w wyższych naukach doskonalenia się, przeznaczonych zostało. Szkoła zaś ta w przeciągu czasu dopiero nadmienionym, wydała 36 uczniów zupełnie uzdatnionych, którzy posunięci na stopień Officerski już to w Kwatermistrzostwie inżynierów, Korpusie Artylleryi i Inżynierów, już też nakoniec w innej broni umieszczeni zostali.

Podobnie szkoły Podchorążych piechoty i jazdy, tudzież szkoła zimowa artylleryi, z rozkazu Jego Cesarzewiczowskiej Mości Wielkiego Xięcia Cesarzowicza Naczelnego Wodza, od lat kilku w Warszawie urządzona, niemniej oczekiwaną przyniosła użyteczność, albowiem szkoła Podchorążych piechoty 244, szkoła Podchorążych jazdy 127, zaś szkoła zimowa artylleryi 34 officerów, dostatecznie usposobionych, wojsku dostarczyła.

Zbawienne skutki z zaprowadzenia szkół pływania, coraz bardziej się rozkrzewiają, czyniąc je ogólnie użytecznymi dla ludzkości.

Szkoły tego rodzaju, których jest dwie w Warszawie, miały około 5,000 uczniów; podobna szkoła urządzona została z rozkazu Jego Cesarzewiczowskiej Mości Wielkiego Xięcia Naczelnego Wodza przy Instytucie Korpusu Kadetów w Kaliszu.

Istnienie od lat kilku przy szpitalu głównym wojska, szkoły felczerów, na 24 uczniów założony, również pomyślnie skutki ciągle okazuje, gdyż szkoła ta pod kierunkiem zdalnych lekarzy wojskowych będąca, kilkunastu już wydała młodzieńców, na dobrych felczerów usposobionych.

Nakoniec dla ułatwienia Lekarzom wojskowym postępu w naukach powołaniu ich potrzebnych, a tém samém udokładnienia pod względem naukowym służby zdrowia wojskowej, urządzoną została przy szpitalu głównym w Warszawie Biblioteka, do której najlepsze dzieła lekarskie corocznie zakupowane są.

4. Szpitale Wojskowe.

Szpitale wojskowe nie przestają być przedmiotem szczególniejszego ze strony najwyższej Władzy Wojskowej baczenia i staranności. Jakoż skutkiem tej troskliwości, szpitale takowe, równie jak infirmerye przy Korpusie Kadetów Kaliskich i w twierdzach urządzone, ciągle utrzymywane są w stanie należytem, tak, iż w nich chory żołnierz, obok wzorowego porządku i ohydności, stosownego leczenia i żywienia, wszystko to znajduje, co tylko mu ulgę w cierpieniach jego przynieść może.

Uzupełnioną została brakująca jeszcze ilość narzędzi chirurgicznych, któremi teraz wszystkie korpusy wojska są już zaopatrzone; narzędzia te są wyrobem rzemieślnika krajowego, i w doskonałości swej zagranicznym nie ustępują.

Z kilku młodych ludzi, którym Kommissya Rządowa Woyny, ułatwiając sposobność nabywania wiadomości Lekarskich, w Królewsko-Warszawskim Uniwersytecie, udziela pewną pomoc pieniężną: w ciągu pięcioletniego czasu weszło sześciu do wojska w stopniu Lekarzy batalionowych i forszus sobie dany z żołdu swego zwrócili.

5. Sądownictwo Wojskowe.

Przy ustalonym w Wojsku porządku i karności, Sądownictwo wojskowe odbywa się ze ścisłym do przepisów w tej mierze istnących zastosowaniem się.

Gdy Art. 14 Kodexu karnego, oznaczający stosunki pomiędzy Sądownictwem Cywilno-Karzącym, a Władzą wojskową, wymagał bliższego wyjaśnienia i rozwinięcia, mianowicie co do zarzutów, i spraw uformowanych osobom wojskowym przed weysciem ich w służbę wojskową, przeto po wspólnej w tej mierze zwołaniu się Kommissyi Rządowej Woyny z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, przyjętym zostało za zasadę:

Naprzód: że wyroki w Sądach Cywilno-karzących przeciw wojskowym, przed weysciem ich w służbę zapadłe, jako prawomocne i nowemu rozpoznaniu nie ulegające, winny być przez władze wojskowe wykonywanymi.

Powtóre: że zarzuty i sprawy tymże osobom przed weysciem ich w służbę wojskową uformowane, w których jeszcze wyrok w Sądzie Cywilno-karzącym nie zapadł, ulegają rozpoznaniu władz wojskowych.

6. Utrzymanie Żołnierza.

Całe wojsko regularnie żołd swój odbiera, a żołnierz dobrze jest żywiony, ubrany i pod wszelkim względem iak najsłabiej utrzymywany, tak, iż wszystko go dochodzi co mu z przepisów przynależy.

7. Remonta.

Ustanowione w Cesarstwie Rossyjskiem zakłady Remonty iak dawniej tak i w upływionych pięciu latach dostarczyły dostateczną liczbę wytrwałych i do służby zupełnie zdanych koni wierzchowych, artyllerycznych, i pociągowych, których stoli pewna ilość w kraju, o ile to dało się skutecznie, zakupioną została.

Takowy sposób zapewnienia Wojsku remonty w tém tylko uległ zmianie, iż podług Najwyższego rozkazu trwałość konia z lat ośmiu na lat dziewięć jest przedłużoną, przez co znaczna na tym przedmiocie oszczędność każdorocznie się otrzymuje.

8. Dostawa furażu, drzewa na opał i światła.

Urządzenia względem dostarczania tych artykułów na potrzebę wojska, żądanej zmiany w ciągu pięcioletniego czasu nie uległy, gdyż dogodność onychże coraz bardziej się stwierdza.

Lubo zaś w latach 1826 i 1827 nieurodzaje zboża, powszechnie w całym kraju przypadły, a ztąd ceny owsa, siana i stomy, nader się podwyższyły; przecież Kommissya Rządowa Woyny, za pomocą oszczędności w czasie poprzednim otrzymanej, była w możności zastąpienia naddatku w rzeczonych dwóch latach na ten przedmiot poniesionego.

Gdy jednak następnie przewidywać należało, iż tak wysokie ceny wspomnianych artykułów, aż do ukończenia zbiorów roku 1828 potrwają; przeto Kommissya Rządowa Woyny zmurszoną była przy układaniu Budżetu wojskowego, na tenże rok prosić o dodatkowy fundusz w sumie 900,000 zł.

Za Najwyższym Waszey Cesarzowsko-Królewskiej Mości rozkazem, utworzony został w Skarbie Królestwa, kredyt na takowy fundusz dodatkowy, z którego Kommissya Rządowa Woyny była w potrzebie użyć na powyższy przedmiot około 700,000 zł., reszta zaś onego w Skarbie Królestwa została.

9. Kwaterunek w naturze.

Liczne zażalenia tak ze strony osób wojskowych, iako i cywilnych do Władz podawane, dostatecznie przekonują o istnieniu w kwaterunku przeciążeń, którym stoli zaradzić niepodobna, póki mieszkańcy kraju kwaterunek takowy bezpłatnie ponosić będą.

Dla usunięcia niedogodności w tej mierze doświadczanych, ułożony i przedstawiony Waszey Cesarzowsko-Królewskiej Mości został projekt względem urządzenia kwaterunku płatnego, na stałych zasadach oparty.

(Dalszy ciąg w następnym Nrze.)

Wilno dnia 4 Lipca r. s. 1830 roku.

FRANCYA.

Paryż dnia 24 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej).

Dziennik *Postaniec* Izb wynurzywszy radość z szczęśliwego wylądowania wojska na brzeg Algierski, pisze dalej: „Nie mniemamy atoli, aby zdobycie Algieru nastąpić mogło bez niebezpieczeństwa, bez trudności i bez sławy. Dey jest przy sposobiony do odporu, a lubo śródkki jego nie są tak urządzone, iak nasze; nie wypada przecież niemi pogardzać. Dwie wyprawy Hiszpańskie po szczęśliwem wylądowaniu spetzły dopiero podczas wojny na lądzie. Te historyczne wspomnienia nadają ufność Algierczykom! W okolicach miasta są liczne parowy, mury i ciernie; ostatnie stanowią czasem niepokonaną przeszkodę. Takie położenie miejsca, bardzo dogodne dla strzelców, będzie zapewne dzielnie bronionem przez Algierczyków, którzy celnie strzelają. Umieją oni iak żołnierze Turcy bronić się z niepokonaną zaciętością poza nymniejszymi zastonami. Przeszkody te podadzą żołnierzom naszym dosyć sposobności do utrzymania dawney sławy. Upał, którego się obawiają, nie będzie tak nieprzyjaznym dla wojska naszego, aby go pokonać nie mogło. Zaraz po wylądowaniu w Egipcie musiało wojsko Francuzkie odbyć 4rodniowy pochod przez pustynie, aby się dostać na dolinę *Nilu*. Te cztery dni niesłychanych trudów przy gwałtownem pragnieniu i piekącym słońcu, można prawdziwie nazwać okropnemi. (*) Żołnierze nasi przed Algierem niczego takiego obawiać się nie mają, a chociażby nawet podobne przeszkody znaleźli, zdolają je pokonać pómniąc na to, co dawni ich towarzysze broni uczynili.”

Listy z *Oran* donoszą, iż Francuzi z rozbitych statków, którzy się teraz znajdują w Algierze, winni życie swoje oświadczeniu, iż za każdego Francuza chcą dać Beduinom po 100 twardych piastrow.

Xiąż *Schwarzenberg* wsiadł w *Tulonie* na korwetę wojenną *Lionne*, i iako ochotnik chce odbyć kampanią w Afryce.

Stychać, iż Hrabia *Guilleminot* uda się z *Stambułu* do *Eginy*, dla uczynienia pswnych przełożeń Prezesowi Grecyi, Hrabieciu *Capodistris*.

Miasta nadmorskie w Morei dowiedziały się d. 1 i 5 b. m. o zrzeczeniu się władzy udzielney nad Grecyą przez Xiącia *Leopolda*. Prezes udzielił ten akt Senatowi Greckiemu.

Tahir Basza miał przesłać rządowi naszemu pismo Sułtana, które oświadcza, iż Dey Algierski został złożony z urzędu, a kray jego wcielony do Państwa Otomańskiego. (G. W.)

— Dnia 28 —

Raport Hrabiego *Bourmont* do Prezydenta rady ministrów:

Z obozu w *Sidi Ferruch* 19 czerw. 1830, o godzinie 2 po południu.

Mości Xiążę! Armia nieprzyziacielska stała od dnia 15go w obozie w *Staoneli*: 17go i 18 na widoku naszych pozycyey mniey okazywała się, niż w dniach poprzedzających, chociaż znaczne iey przybyły posiłki. Osmnastego wieczorem kontingensa woysk z *Konstantyny*, *Oran* i *Titeri* z wielką częścią tureckiey milicyi z Algieru przybyły.

(*) Niegdyś *Napoleon*, gdy wojsko nieco wypoczęło, napróżno szukał miejsca z nieiakiim cieniem. Nareszcie znaleziono szczątki dawney wieży, które tyle tylko cienia dawały, iż można było zastonić głowę od promieni słonecznych. Żołnierz prosty, który to miejsce zajął, ustąpił je na czas nieiaki naczelnemu dowódcy na prośby i za znaczną nagrodą. Taka to była wartość chłodnego miejsca. (Przypisek Gazety Berlińskiej *Vossa*.)

Liczba ludzi różnych tych korpusow wynosiła około 40,000. Tym większą zaś w sobie ufność pokładali, gdy francuzka armia od dni czterech nie rusząc się na miejscu zostawała. Czekając z wydaniem rozkazu do wyruszenia na przód, aż nim na brzeg wyniesione zostały zapasy żywności i ciężkiey artylleryi. Tę nieczynność winny sposób sobie wytłumaczył nieprzyziaciel. Aga Algieru znajdujący się na czele milicyi Tureckiey, rozumiał, że za uderzeniem otrzyma zwycięstwo. Bateria, które on dniem wprzody między *Staoneli* i naszymi pozycyami usypać kazał, plan mi iego wydały i wszystko zostało przygotowanem do przyięcia go należycie. Dziewiętnastego równo ze dniem wystąpiła armia nieprzyziacielska w linii oskrzydłającej czoło naszych pozycyey; naywiększe iey usiłowania obrócone były przeciwko brygadam *Cloueta* i *Acharda*. Naprzeciw tych stała Turecka milicya, która atak rozpoczęła z wielką odwagą. *Janczarowie* wdarli się aż do okopow zakrywających czoło naszych batalionów, i śmierć tu znaleźli. Trzecia brygada dywizyi *Berthézene* i obie pierwsze brygady dywizyi *Loverdo*, zostały przez kontingensa z *Oran* i *Konstantyny* atakowane. Jenerał *Loverdo* nieprzyziacielowi dozwolił wniść do rowu, którym pozycya iego była zastoniona, a wtedy go bagnetem spotkał: w tém uderzeniu wielu z arabskiey piechoty na miejscu poległo. Po odparciu nieprzyziaciela, dywizya *Cloueta* zaczęła działać zaczepnie. Wojska tak pały chęcią walki, że ich żadną miarą nie można było wstrzymać. Brygady *Acharda* i *Poret-de-Morvau* poszły na przód dla wspierania brygady *Cloueta*. *Nadeszła* stanowcza chwila; rozkazałem uderzyć na baterye i oboz nieprzyziacielski. Obie pierwsze brygady dywizyi *Loverdo* poszły naprzód pod dowództwem Jenerałow *Damremont* i *Uzer*. Trzecia brygada, która w lewo postana była, poszła pod rozkazami Jenerała *Arcine* za poruszeniem brygady *Cloueta*. Trzy regimenta z dywizyi *Escarsa* ruszyły naprzód mając stanowić rezerwę; trudno opisać zapał, iaki wojska okazywały, gdy znak do ataku w obozie był dany. Szły z nadzwyczajną prędkością naprzód. Pomimo trudności, z samey pozycyey wynikających, artyllerya, według nowego systematu urządzona, zawsze była w pierwszej linii. Wielka lekkość z iaką działała, wiele się do tego przyłożyła, że nieprzyziaciela przestrasch ogarnął. Dla wszystkich tych, którzy się w bitwie pod *Staoneli* znajdowali, rozstrzygnięto już bydź może pytanie: czy dawny lub nowy systemat może mieć pierwszeństwo? Ogień z okopow przez nieprzyziaciela dla zastonienia swego obozu usypanych, ani na chwilę naszych woysk nie wstrzymał. Znajdujące się na nich 8 dział spiżowych przez 20ty regiment liniowy wzięte zostały. Turcy i Arabowie na wszystkie strony w ucieczkę się rzucili, a oboz swój nam zostawili; było w nim 400 namiotów, z pomiędzy których *Agi* Algieru i *Bejów* *Konstantyny* i *Titeri* były niezmiernie pyszne. Znaczny znaleźliśmy kul, prochu, i żywności zapas; kilka trzód owiec i 100 wielbłądów, które nam śródkki transportow pomnożą. Żołnierze nasi w namiotach nieprzyziaciela wypoczywają. Sprawienie się woysk wszelkiey broni, odpowiedziało zupełnie zaufaniu Królewskiemu. Większa liczba Oficerów sztabowych, ieszcze była bez koni i pełniła powinność piezo z niezmordowaną ochotą. Jenerał-porucznik *Berthézene* prowadził dywizyą swoię z talentem i zimną krwią, którey od doświadczenia iego oczekiwać można było. Po odebraniu raportów Jenerał-porucznika będą mógł *W. X. Mści*, oficerów i żołnierzy, którzy się naywięcej odznaczyli, wymienić. Liczba ranionych jest około 500. Rany w ogólności nie są niebezpieczne, i połowa tych, którzy byli ranieni, wkrótce znowu będzie mogła stanąć pod chorągwiemi. Wylądowanie z niezmordowaną postępnie czyn-

nością; dzisiaj mnóstwo na lądzie stanęło koni, a iuro ieszcze większa ich liczba ma bydź wylądowana. Pogoda nadzwyczajnie iest piękna. Lato, któregośmy tak długo oczekiwali, już zdaie się, zaczęło. Jednak upały tu nie są większe, iak w Paryżu, w czasie letniego przesilenia. Za 3 lub 4 dni woysko będzie mogło zbliżyć się do Algieru. Zdaie się być pewną, że nieprzyjaciel między miastem i obozem, nie zrobił żadnych przygotowań do obrony. Arabowie tracą odwagę, wielu z nich już się stawiło u naszych przedpocztów, którzy wszyscy jednym głosem mówili, że bojąc się Deia poszli przeciw woysku francuzkiemu. Bitwa pod Staoneli może bydź przyczyną mnogich dezercyji u nieprzyjaciela. Mam honor zostawać i t. d. Hrabia Bourmont.

Rapport Wice-Admirala Duperré do Ministra Morskiego.

Na okręcie liniowym Provence w zatoce Sidi Ferruch 19 czer. 1830.

Jaśnie Wielmożny Panie! Nieprzyjaciel, wzmocniony korpusem piechoty tureckiej, uderzył dzisiaj na nasze linie, został odparty i goniony aż do swoich pozycyji, które wszystkie zostały zdobyte. Obóz, artyllerya, wielbłądy, namioty i amunicyja, dostały się w ręce woysk naszych, które dzisiaj właśnie te pozycye zajęły. Taki iest wypadek dnia, o którym mi z głównej kwatery doniesiono. Wódz naczelny przystał mi swój urzędowy raport, a ia pośpieszam go przez bryg Zebra dalej przesać. Okręty wojenne Griffon, Alerie i Ducoudric, wspierały nasze woyska ze strony wschodniej półwyspu. Właśnie i fregata Ifigenia miała im dopomagać, gdy cofanie się nieprzyjaciela wykonanie tego środka uczyniło niepotrzebnym. Flotta ciągle się zaymuie wynoszeniem na ląd potrzeb wojennych. Żywność na 20 dni dla całego woyska, około tysiąca koni, cała artyllerya, ile iey zapotrzebowano, i więcej nawet, iako też liczne zapasy wojenne, już są na ląd wyniesione. Za dwa lub trzy dni oczekuję reszty statków przewozowych. Dzisiaj bardzo piękną mieliśmy pogodę. Zupelna spokojność na morzu nie dozwoliła Kontr-Admiralowi Rosamel wyszść pod żagle. Okręt liniowy Provence, stanowisko swoje, które mogło stać się dla niego niebezpiecznym, odmienił. Znajduie się on teraz przy wejściu zatoki, przywiązany linami, i zupelnie w stanie opierania się wiatrom i nawałnicom. Odesłałem, iakem miał honor JW Panu już donieść, niektóre statki do Tulonu z żądaniem od Prefekta morskiego żywności, nadewszystko zaś wody święzey, którey zupelnie braknie. Na półwyspie zrobione studnie wystarczają tylko dla woysk które ią zaymują. Posunięcie się na przód pozycyji, którąśmy zajęli i która od magazynow już znacznie iest oddaloną, uczyni wprowadzenie transportów potrzebnym, które, uważając siły nieprzyjacielskie, licznych będą potrzebowały konwoiow. Postanowitem więc zgodzić się na życzenie Naczelnego Wodza, to iest: osadzić półwysp ludem z okrętow: i obronę tego ważnego placu zupelnie zdać morskim woyskom. Zaymę się dopiero urządzeniem osady, i obratem Kapitana okrętowego Hugona na iey Komendanta. O rozrządzeniach w tej mierze nie zaniedbam JW Panu donieść w swym czasie. Mam honor i t. d. Duperré.

KRAKOWSKA RZECZPOSPOLITA.

Krakow d. 26 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Rozpoczęty wpływ składek dobrowolnych, na podźwignienie zamku Krakowskiego, wskazał Rządowi tuteyszo-kraioowemu potrzebę obmyślenia, komubym zawiadywanie tym funduszem równie z przedmiotu, iak celu do całego rodu Polskiego należącym, w sposobie zamiarowi odpowiadać.

cym, poruczonem bydź mogło. Za naystosowniej-szy do tego środek osadził Senat Rządzący ustanowienie oddzielnego komitetu z osób doświadczoney gorliwości, mającego się trudnić kierunkiem robot w miarę zasiłkow dostępować mających, równie iak nadzorem wykonywania onych, któremu także szafunek przeznaczonemu na to gro-sza poruczył. Jakoż komitet ten, mający na czele JW. Arthura Hrabiego Potockiego, którego na teraz w nieobecności wyręcza JW. Maciej Rembowski, dawniey Prezes Trybunał. Woiewódz. Karlińskiego, złożony z JW W i WW. Floryana Straszewskiego, Józefa Hr. Zatuskiego, Józefa Hr. Wodzickiego, Franciszka Paszkowskiego, byłego Jenerała Woysk Polskich, Alexego Wężyka, Ludwika Morsztyna, Henryka Dembińskiego, Wojciecha Kucieńskiego, Mateusza Kirchmaiera, Wincentego Wolff, Józefa Seldmayr, Felixa Radwańskiego Professora architektury przy Uniwersytecie Jagiellońskim, Franciszka Sapalskiego, Profesora iemometrii wykreślney w tymże Uniwersytecie, Pawła Florkiewicza, Professora matematyki w Liceum Krakowskim, na dniu 18 b. m. przy zgaieniu pierwszego posiedzenia przez JW. Stanisława Hrabiego Wodzickiego, Prezesa Senatu, w czynność wprowadzonym został. Połączone talenta tych mężow, ożywione ważnością zamiaru, i wsparte, iak się spodziewać należy, hojnością miłośników rzeczy oyczystych, wrożą naypomyślniejsze przedsięwzięciu temu powodzenie, a zdaniem sprawy przy końcu dzieła, Publicznosci drukiem ogłosić się mające, usprawiedliwi bez wątpienia, położone w tym szanowym składzie zaufanie. (G. W.)

WIADOMOŚCI RÓZMAITE.

W Londynie czynią teraz doświadczenia, względem użycia przy broni woyskowej panewek do prochu piorunującego, oddawna już używanych przy strzelbach myśliwskich. Jakkolwiek przyswoienie to pociągnie za sobą znaczne koszta w zastosowaniu takowych panewek albo raczej rurczek do karabinów, nie będzie iednak bez widocznej korzyści; oszczędzi się bowiem ilość prochu w ładunkach i zabezpieczy się broń od zamożenia w wilgotnej porze. Znaczna ilość karabinów opatrzonych w takie rurkowate panewki została rozesłana dla doświadczenia, po regimentach piechoty.

— W zbiorze portretów, które P. Champollion przywiozł z sobą z Egiptu, znajduie się portret króla Sechonchi, naczelnika 22 dynastyi, w biblii Schechouk zwanego, który wziął Jeruzalem i kościół złupił; iako też portret króla iudzkiego Roboama syna Salomona.

— Cesarz Brezylijski zapisał się do liczby członków towarzystwa, założonego przez Barona Ferrusac, do rozszerzenia nauk i przemysłu.

— Czytamy w *Journal des Débats*, że Anglia utwierdziła projekt komunikacyji ciągłej z Indyami przez morze czerwone. Statek parowy o sile 160 koni przybył z Bombay do Suez we 21 dni. Depesze natychmiast przestano konsulowi Angielskiemu do Alexandryi, dla odesłania przez Malagę i Gibraltar do Anglii. We 40 dni otrzymał w Londynie listy z Bombay, które zwyczajnie idą pięć i sześć miesięcy. Składy węgla są w Haden, Dzedé, Moa i Koseir: statek w podróży swey użył dni 10 na odpoczynek. Każda beczka węgla wzięta w składzie kosztuie 10 f. 50, a zużywano ich iedenascie na dzień.

— Rząd francuzki ogłosił nagrody po 1000 fr. każdemu, kto zatrzyma podpalacza, i iесли пойманы zostaną przekonany o zbrodni.

— W ciągu pierwszego kwartału rząd angielski rozdał 101 patentów za pożyteczne wynalazki i ich udoskonalenie, 5 z nich oddano za granicę. (T. P.)

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

Wilno dnia 4 Lipca v. s. 1830 roku.

Podrady.

1 Od Komitetu za Naywyższą Wolą ustanowionego w mieście Wilnie, na zrobienie drogi szosse od Kowna do Dyneburga niniejszém ogłasza się: iż o zawarciu kontraktów z tymi którzy się podieli dostawy materyałów tak i z tymi którzy się podieli różnych robót około drogi szosse; nastąpi od JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI CESARZEWICZA rezolucya; a zatem wszyscy którzy należeli do targów odbytych w Kownie, Wiłkomierzu i Jeziorosach i do przetargu w Komitecie na pomienione przedmioty, zechcą przybydź sami lub przysłać pełnomocników w rychłym czasie do Komitetu; jedni dla zawarcia kontraktów, drudzy zaś, dla odebrania na powrót przedstawionych ewikcyi. Lipca 5go dnia 1830 roku.

Wileński Wice - Gubernator Rzeczywisty Radzca Stanu i Kawaler Listowski.

1 Od Komitetu za Naywyższym rozkazem ustanowionego w mieście Wilnie trudniącego się budową bitey drogi od Kowna do Dynaburga niniejszém ogłasza się, iż potrzeba podług poniższego wykazu różnych narzędzi żelaznych i drewnianych do budowy drogi Chaussee, na dostawienie których Komitet postanowił otworzyć licytacyą w dniach 8, 9, 10, i przetarg 11 terażniejszego miesiąca lipca; życzący zatem targować się na dostawienie takich narzędzi przybędą na wyrażone terminy do Komitetu z prawnymi ewikcyami.

Wykaz Narzędzi.

- 1) 1,000 sztuk łopat żelaznych po 3 funtów, a sztuka po 1 rub. 62 kop. assygn.
- 2) 500 — wodospustów po 2 funty, funt po 36 kop. as.
- 3) 500 — suwałkow czyli zgrzebaczy po 3 funty, funt po 36 kop. ass.
- 4) 500 — szpiczaliow po 5 funt., funt po 23 k.
- 5) 600 — grabi po 2½ f., funt po 74 kop. as.
- 6) 100 — młotow 20 funtowych, f. po 23 k. as.
- 7) 1,000 — młotow 10 funtowych, f. po 23 k. as.
- 8) 600 — młotow 5 funtowych, f. po 23 k. as.
- 9) 100 — młotow brukarskich po 4 funty, funt po 43 kop. ass.
- 10) 500 — motyk po 3 funty, funt po 32 k. ass.
- 11) 50 — dragow po 15 fun., funt po 23 k. as.
- 12) 50 — klinow po 4 fun., funt po 23 k. as.
- 13) 6 — toporow ciesielskich sztuka po 5 rub. 40 kop. ass.
- 14) 20 — siekier po 3 funt. 54 kop. ass.
- 15) 10 — łańcuchow kafarowych sztuka po 9 rub. 72 kop. ass.
- 16) 10 — pił dużych po 8 rub. 10 kop. ass.
- 17) 6 — pił małych ręcznych po 3 ruble 24 kop. ass.
- 18) 1,000 — niecek po 54 kop. ass.
- 19) 600 — taczek po 3 rub. 24 kop. ass.
- 20) 1,000 sażeńow sznuru tarassowego od sażena po 5 kop. ass.
- 21) 1 sznelwaga czyli przezmian wagi rossyjskiej.

Wileński Wice - Gubernator Rzeczywisty Radzca Stanu i Kawaler Listowski.

1 Od Podolskiej Izby Skarbowey niniejszém ogłasza się: iż w niej będą się odbywać targi terażniejszego roku w terminach: 1szym października 29, 2gim listopada 5 i 3cim 4 dnia; na przerobienie starych murowanych poiezuickich domow, w gubernialném mieście Kamieńcu-Podolskiém, na postawienie nowych i na reparacyą szkolnego kościoła również murowanych; na co wszystko przeznaczono wedle śmiety summy srebrem 20,413 rub. 7½ kop.; życzący zechcą przybydź na targi do tej Izby sami, lub przysłać pełnomocników z prawnymi ewikcyami, gdzie im będą objawione kondycyony, śmieta i plany.

Sowietnik Krycki.
Sekretarz Storożewski.

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w Wileyskim powiecie w zastatném mieście Radoszkowiczach zamierzono naprawę znajdujacego się tam mostu i pobudowanie nowego wielkiego spustu o 8 zastawkach z wodną skrzynią za summę wyliczoną podług śmiety 2,047 rub. 70 k. ass. za czem życzący podjąć się takowey reparacyi i pobudowania zechcą przybywać na targi z prawnymi ewikcyami na pierwsze dwa terminy, a mianowicie: 1szy 25 i 2gi 30 lipca t. r. do Wileyskiego powiatowego Ziemskiego Sądu, a na 3ci ostateczny 18 sierpnia i dla przetargu 19 dnia sierpnia tegoż r. do Mińskiej Izby Sbarb. gdzie za przybyciem objawione będą życzącym kondycyony, śmieta i plan. Czerwca 28 d. 1830 r.

Sowietnik Czmychow.
Sekretarz Arcimowicz.
Stołanaczalnik Siemienow.

Przedaż publiczna.

1 Magistratura Powszechney Opieki Litewsko-Wileńska niniejszém ogłasza: iż w niej będzie się przedawać z aukcyynego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek Norwidziszki Kapitana Leyb-Gwardyi Pawła Goleniszczewa Kutuzowa, leżący w gubernii Wileńskiej powiecie Trockim, w którym, podług ostatniej rewizyi 1816 roku, liczy się 28 dusz włościańskich płci męskiej, z całą należącą do nich ziemią i wszelkiem na niej zabudowaniem. Do czego naznaczone są powtórne terminy: pierwszy dnia 13, drugi 15 a trzeci ostateczny 18 następnego mca septembra roku terażniejszego. Życzący zatem kupić takowy majątek, mogą przybydź do Magistratury Powszechney Opieki w dniach oznaczonych podczas Sessyi, i widzieć w niej przedajacego się majątku inwentarz z otaxowaniem. Dnia 13 iunii 1830 roku.

Непремѣнный Членъ Коллежскій Ассесоръ Пешрь Клейспъ.

Секретарь Иванъ Солимани.

Sąd Exdywizorski.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dekretem Remissyynym Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 2go Depart. w roku tym 1830 miesiąca marca 28 dnia zapadłym, wyznaczony, do majątności Wodakl w Powiecie Wiłkomierskim le-

żącey dziedzictwa WWch Chrypcowiczow w dniu 24 tego miesiąca innii w komplecie zebrany, po ułatwieniu wszelkich wstępnych kwestyow, i po przeznaczeniu komportacyi na dzień 15 inlii tego roku w Kancellaryi Ziemskiej Powiatu Witkomierskiego przez wszystkich kredytorow spełnić się powinney, termin powtórnegozjazdu dnia 15 października tego 1830 roku do pomienioney majątności przeznaczył, i że w tym terminie ostatecznie sprawę konkursową sądzić będzie, strony do tego konkursu interes-

sowane zawiadamia, i żeby też strony pretensye swoje przed tym Sądem objawiły, pod a-missyą rzeczy zastrzega. Dat 1830 innii 26 dnia.

Michał Purzycki Sędzia Ziem. Pttu Kowien. i Exdywizor.

Pisarz Ziemski Szawel. i Exdywizor Ludwik Rymgayło.

Pisarz Grodzki Upit. Antoni Olechnowicz. Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego Regent Wincenty Butharyu.

Ogłoszenia po raz 2gi.

Podrada.

2 По волю Господина Главногокомандующаго 1ю Армиею, Генераль Фельдмаршала Графа Сакена, Генераль Инженданшь сямъ объявляещъ, что на поспавку провианта для Войскъ сей Армии и причисленныхъ къ оной, назначающихся шорги въ Казенныхъ Палатахъ шѣхъ самыхъ Губерній гдѣ Войска расположены, имено: Воронежской, Тамбовской, Полтавской, Слободско-Украинской, Курской, Тульской, Рязанской, Виленской, и Орловской, въ пошребность съ 1го окшавря 1830 по 1ъ генваря 1831 года.

Сроки шоргамъ назначающихся шакимъ образомъ:

Перваго разряда, шорги августя 7, 8 и 11го числа, перешоржки августя 12, 13 и 14го въ Губерніяхъ Воронежской, Тамбовской, Полтавской, и Слободско-Украинской.

Второга разряда, шорги августя 12, 13 и 14, перешоржки августя 18, 19 и 20 числа въ Губерніяхъ Курской, Тульской, Рязанской, Виленской и Орловской.

На сии сроки вызываються желающія къ шоргамъ съ законными залогамъ, во уваженіе помѣсячной поспавки припасовъ, на сей разъ въ пшую часъшъ прошивъ подрада, а на обезпеченіе задатковъ особо; кромъ общесшвенныхъ ошъ дворянства поспавокъ кой оспаюшя на одномъ довѣрїи. Ведомости о пошребности въ каждой Губерніи будущъ разосланы въ Казенные Палаты въ свое время и публично въ оныхъ ошкрипшъ вмѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами, на основанїи коихъ должны происходить поспавки. М. Шкловъ Іюня 19 дня 1830 года.

Генераль Инженданшь 1ю Армии, Аршилдерїи Генераль Лейшenanшь Пироговъ.

2 **Z** woli Pana Głównodowodzącego 1szą Armią, Jenerał - Feldmarszałka Grafa Sakena, Jenerał - Intendenta ninieyszém podaje do powszechney wiadomości, iż na dostawę prowiantu dla woysk tey Armii i połączonych z nią, naznaczą się targi w Skarbowych Izbach tych samych gubernij gdzie woyska są rozłożone a mianowicie: *Woronezskiej, Tambowskiej, Półtawskiej, Słobodzko - Ukraińskiej, Kurskiej, Tulskiej, Rjazańskiej, Wileńskiej i Orłowskiej*, dla zaopatrzenia od 1go października 1830 do 1go stycznia 1831 roku.

Terminy do targow naznaczą się takim porządkiem:

Pierwszego oddziału targi sierpnia 7, 8 i 11go dnia, przetargi zaś sierpnia 12, 13 i 14go w guberniach Woronezskiej, Tambowskiej, Półtawskiej, i Słobodzko-Ukraińskiej.

Drugiego oddziału targi sierpnia 12, 13 i 14go, przetargi zaś sierpnia 18, 19 i 20 dnia w guberniach Kurskiej, Tulskiej, Rjazańskiej, Wileńskiej i Orłowskiej.

Na te terminy wzywają się życzący do targow z prawami ewikcyami, przez wzgląd na miesięczną dostawę przypasow na ten raz w

proporcją piątey części podrada, a na kaucyą zadatkow osobno; oprócz powszechnych od obywateli dostawek, które pozostają na samey ufności. Wiadomości o rekvizytach w każdej gubernii będą rozesłane do Izb skarbowych w swoim czasie i publicznie w onych odkryte razem ze szczegółowemi kondycjami i dalszemi prawidłami, na mocy których powinny się uskutecznić dostawki. M. Szklów, czerwea 19 dnia 1830 roku.

Jenerał Intendent 1szej Armii, Artylleryi Jenerał Leytnant Pirohow.

Zakład Instytutu.

2 Za pozwoleniem Rządu CESARSKIEGO Wileńskiego Uniwersytetu zakłada się Instytut płci żeńskiej w mieście Guberniiskim Mińsku w klasztorze PP. Benedyktyniek pod bezpośrednim dozorem P. Przeoryszы Klotyldy Woyniłłowiczówny z dobranemi iey kilku zakonnicami. Instytut ten urządzi się na wzór najlepszych w tym względzie Instytutow Wileńskich. Prócz wyżey wspomnianych zakonnic, są jeszcze umówione guwernantka i ochmistrzyni, osoby wysokich, talentow i prowadzenia się najlepszego; te nieodstępnie towarzysząc uczącym się paniąkom, poświęcą swoją pracę kształceniu ich serca i rozumu. Do wykładowania nauk klasycznych, oraz ięzykow, a szczególniey: polskiego, rossyjskiego, francuzkiego i niemieckiego będą zaproszeni Nauczyciele Gymnazjum tuteyszego. Muzyka, ta w całej swojej obszerności, będzie dawana przez iednego z najlepiey tę sztukę znających. Nauka religii poruczy się biegłemu w niej kapłanowi, któryby oprócz gruntownych iey zasad, stosownie do wieku i usposobienia Panien, umiał pożytecznie nauczyć obowiązkow, kobiety chrześciański, kobiety do życia towarzyskiego przeznaczoney, na których wierném pełnieniu szczęście, iak szczególnych rodzin, tak całej społecznosci leży. Roboty zaś ręczne, iako to szycie igłą i t. d. zostawione będą wyćwiczoney w tém zakonnicy, ta uczyć będzie szczególniey tych robot, które przyjemnie zajmują czas pracującey pożytek przynoszą. Ktoby więc życząc w tym nowo zakładającym się Instytucie, pomieścić swoją córkę, chciał dokładniejszą o nim powziąć wiadomość, ten niechaj się uda do wspomnionego PP. Benedyktyniek Klasztoru: tam znajdzie przygotowaną już w tym celu instrukcyą, wszystkie szczegóły obeymującą.

Konstancya Szwańska Xieni K. M.

Klotylda Woyniłłowiczówna Przeoryszа K. M.
Faustyna Janutowiczówna Sub-Przeoryszа
Z. S. O. B. K. M.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 1 lipca. Cenzor L. Borowski.

Wilno dnia 4 Lipca v. s. 1850 roku.

P o d r a d y.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa 3yczących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 10, 11 i 12 dnia następującego mca lipca odbyć się mające na dostawę dla V Dyrekcyi robot Windawskiej Wodney Komunikacyi 8 łódek, z których 4 mieszczących po 6 ludzi powinny być długości 1 $\frac{1}{2}$ sążni, a 4 mieszczące 10 ludzi długości 2 sąż. Warunki na dostawę tych łódek będą objawione przy targach.

Za Sekretarza Masłow.

O g ł o s z e n i e.

3 Roku 1850 miesiąca iunii 21 dnia. Rada miejska Wileńska, spełniając Ukaz Rządu Gubernińskiego Wileńskiego w dniu 19 apryla roku terażniejszego wyszły, oraz rezolucye swoje dnia 25 nowembra 1829 i dnia 21 miesiąca iunii roku bieżącego datowane, ninieyszém podaje do powszechney wiadomości o tém: iż Wileńscy piekarze stosownie do tychże ukazow i rezolucyow, obowiązani są wyprzedawać chleby tak żytni iako i pyłowy tą ceną iaka w Radzie na każdy tydzień ustanawia się, oraz wyciskać na każdej bułce pierwsze litery imienia i nazwiska swego, z wyrażeniem iakiey ta bułka iest wagi; którego, iako to: pszenna pyłowa zawierać powinna niemniej iak ówierć funta, a żytnia pyłowa pół funta, razowa zaś 5 funtow, i stopniowo zwiększanemi w wadze bydź mogą. Przyczém też przemysłający mąką, są obowiązani przedawać mąkę nie na miarę iak dotąd tymczasowie praktykowało się, lecz na wagę. Wszyscy zaś w ogóle powinni zachować we wszystkiém największą czystość i ochędostwo bez przymieszowania do chlebow i mąki wysiewow lub otrębi pod obawą sztrafu, konfiskaty i oddania winnych sądeniu wedle prawa. Azatém, iесли się komu z kupujących, zdarzy dostrzedz w wadze chleba lub mąki by najmniejszy przeciwko oznaczeniu niedostatek, lub nie będzie w należytey dobroci i czystości; czyli wymaganie zapłaty nad ustanowioną cenę, albo gdyby mąkę przedawano na miarę; ma prawo o tém donieść do najbliższego Cyrkułu lub Części, Policyi, albo prosto do Rady miejskiej dla postąpienia z winnym wedle rzeczonych rezolucyow. Ustanawiające się zaś ceny czyli taxa na wszelką żywność, przesyła się z Rady w każdą niedzielę do JW. Policmeystra, a ten zaleca od siebie komu należy, tedyż opublikować przy bicia w bęben na rynkach i do słupow rynkowych poprzybiac.

Onufry Nowacki Prezydent R. M. W.

Pismowodeca Marcin Pozlewicz.

Przedaż publiczna.

3 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu podaje się do publiczney wiadomości, iż na odebranie skarbowego prowianckiego uzyskania na żydzie Judelu Neftelowiczu Hruszce w ilości 10,249 rub. 20 kop. assygnacyami naznaczony na publiczną przedaż murowany dom Radczyini Stanu Lachnickiey naydujący się w mieście Wilnie oddany na ewikcyą za tegoż Hruszki, i na takową przedaż naznaczone zostały terminy pierwszy 23go, drugi 25go nadchodzą-

cego miesiąca lipca, a trzeci i ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które w Sanktpetersburskich i Moskiewskich gazetach później uczynioném będzie, azatém 3yczący uczestniczyć w targach i kupnie pomienionego domu zechcą przybydź na pomienione terminy do tego Rządu. Czerwca 26 dnia 1850 roku.

Assesor Józef Szule.

Sekretarz Kowalenok.

Za Naczelnika Stoła Wierzbicki.

3 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu podaje się do publiczney wiadomości, iż na uzyskanie niedoimki na Majorowey Miłoszowey za dzierżawę przez nią Romszyskiego starostwa wynoszącey w ogóle do terażniejszego czasu 1260 rub. 32 $\frac{1}{2}$ kop. srebrem, naznaczony na publiczną przedaż murowany dom teyże Miłoszowey naydujący się w mieście Wilnie, kupiony przez mieszczanina Żelawskiego, który nieopłacił za niego na terminie prawem naznaczonym kontraktowey summy i do takowey licytacyi naznaczono terminy pierwszy 17go, drugi 19go dnia następującego miesiąca lipca a trzeci i ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania które w Sanktpetersburskich i Moskiewskich gazetach później uczynioném będzie, azatém 3yczący uczestniczyć w targach i kupnie pomienionego domu zechcą przybydź na pomienione terminy do tego Rządu. Czerwca 26 dnia 1850 roku.

Assesor Józef Szule.

Sekretarz Kowalenok.

Za Naczelnika Stoła Wierzbicki.

3 Od Mińskiej Izby Powszechney Opieki ninieyszém podaje się do publiczney wiadomości:

1. Iż w niej przedawać się będzie z ankcyynnego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek obywatela Hilarego Chmary, położony w Mińskiej Gubernii i Powiecie a mianowicie: miasteczka: Gródek z 76 i Dubrowy z 12, wsi Zarzeczce z 8, Sieluty z 21, Czuczany z 34, Nowosiółki z 98, Goyżawo z 29, Kaieście z 32, Jelonka z 37, Epimachi z 35, Aherodniki z 34, Bortuiki z 26, Tatarsk z 55, Pubacze z 1, Stecki z 3 i Cna z 22. Tudzież zaśojanki Czyżówka z 4, Rochmanka z 7, Bobrowka z 8 i Kasynka z 16 a w ogóle z 548 duszami, zapisanemi w ostatniey rewizyi ze wszelką przynależąca do nich ziemią i wszelkiem na oney zabudowaniem. Dla czego naznaczono terminy do targow t. 1850 r. mca września pierwszy 5, drugi 9 i trzeci 12 d. 3yczący kupić majątek ten mogą przybydź do Izby wyrażonych dni na posiedzenie i widzieć w niej przedawanego majątku inwentarz. Czerwca 13 d. 1850 roku.

2. Iż w niej przedawać się będzie z ankcyynnego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek obywateli Lipskich, położony w Ihumeńskim Powiecie Gubernii Mińskiej Sierhiejewiczy nazwany z 169 włościańskimi męzkiey płci duszami, zapisanemi w ostatniey rewizyi ze wszelką przynależąca do nich ziemią i wszelkiem na niej zabudowaniem. Dla czego naznaczono terminy do targow 1850 r. mca września pierwszy 11, dru-

gi 15 i trzeci 19 d. Życzący kupić majątek ten mogą przybyć do Izby wyrażonych dni i widzieć w niej przedającego się majątku inwentarz. Czerwca 13 d. 1830 r.

3. Iż w niej przedawać się będzie z aukcyjnego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu murowany dwupiętrowy dom obywatela Dawida Ranszuinga w m. Mińsku położony, oceniony w niepalnych materyałach 12,000 rubli assygnacyami, na którym liczy się długi Izby do 700 rub. srebrem i 2000 rub. assygnacyami. Dla czego naznaczono terminy do licytacji pierwszy 11, drugi 15 i trzeci 19 września t. 1830 r. Życzący kupić dom ten mogą przybyć do Izby wyrażonych dni na posiedzenie i przeyrzeć w niej przedawanego domu inwentarz. Czerwca 13 d. 1830 r.

4. Iż w niej przedawać się będzie trzeci raz z aukcyjnego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu murowany dwupiętrowy dom Mińskiego mieszczanina Faytela Lachowskiego położony w m. Mińsku na Wysokim Rynku, oceniony w niepalnych materyałach 15,780 rub. assygnacyami. Dla czego naznaczono terminy licytacji pierwszy 11, drugi 15 i trzeci 19 dnia miesiąca września 1830 r. Życzący kupić dom ten mogą przybyć do Izby wyrażonych dni na posiedzenie, i widzieć w niej przedawanego domu inwentarz. Czerwca 13 d. 1830 r.

Członek Izby i Kawaler Kostrowicki.

W obowiązkuz Sekr. W. Karabanowicz.

3 Mohilewska Izba Powszechny Opieki podaje do publiczney wiadomości, iż w niej we cztery miesiące od późniejszego wydrukowania w gazetach, będzie się przedawać oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu majątek obywatela Jana Podbereskiego w Czerykowskim powiecie we wsi Kisielówce 50 rewizyjnych dusz, ze wszelkimi przynależnościami za dług Izbie do 11,500 rubli.

W obowiązkuz Sekretarza 10tey Klasy M. Sofronowicz. Kancellarzysta Połahayko.

Ostrzeżenie.

Odczytując dodatek Kuryera Litewskiego natrafitem na prospekt mającego wyiść niby dzieła pod tytułem: Kilka obrazów towarzyskiego życia.

Chcąc pisarz tego prospektu okazać dowcip przybrał na się postać Krytyka. Lecz należałoby wprzód zrobić zapytanie, czy może ten sądzić o piśmie, który nie zna składni Grammatycznej? W tłumaczeniu tém, na które powstaje pisarz prospektu są niektóre myłki, lecz te są winą Korektora, nie zaś tłumacza, jak się o tém kaźden przekonac może. — Kłoby żędat dokładniej się przekonac o tłumaczuz Pustelnika, życzyłbym mu przeczytać stawną rozprawę uczonego P. Marcel de Serres o skamieniatościach ludzkich, którą tenże tłumacz na język polski przetężył, (znayduje się ona w Dzienniku Wileńskim na 1828 rok, miesiąc wrzesień karta 258, oraz miesiąc listopad karta 349.) — Takoż przekład o wzajemnym stosunku między rękodzielcami, fabrykami i gospodarstwem w Dzienniku Wileńskim na 1829 rok. — Prócz tego, niech czyta prawidła do zakładania i utrzymania trawnych drog i gościnców, które tenże tłumacz z niemieckiego przetężył, i t. d. — oraz powieści Narodów północnych etc. Z tych i z tym

podobnych pism kaźdy zdrowo sądzący może się przekonac, że krytyk najfatszywiey osędził o tłumaczuz Pustelnika.

Pre num erator.

Dozwala się drukowac. Wilno 1830 dnia 29 czerwca. Cenzor, L. Borowski.

P o z e w.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego Całą Rossyą etc. etc. etc.

3 Ur. Pawłowi Pobog Rymaszewskiemu i niewiadomego imienia Berczowskiemu X. Gran. pozew w mieyscu exekucyi przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie N a y w y ż s z ą Wolą ustanowiony w mieście Wilnie sądzący się z powództwa Ugo Izydora Salmonowicza Prokuratora massy po Xciu Dominiku Radziwille pozostałey wynosi się o to: postanowieniem Kommissyi w r. 1817, augusta 28 zakroczonym, obowiazanym został Prokurator zaadcytowac pieczętarzy w dokumentach zaprzeczonych poszczególnionych, za któremi się formułą pretensye, do massy po Xciu Dominiku Radziwille pozostałey. W skutek czego pozywał obżałgo Rymaszewskiego jako pieczętarzem w obliżu 1810 marca 8, zesłtemu Tadeuszowi Hrynkiewiczowi iakby wydanego, a obżałgo Berczowskiego do dokumentu na folwark Wiertniki 1812 iunii 6 służącego piszących się, lecz obżał. dla zwłoki w sprawie raz r. 1821 gbra 22 na BD. drugi raz r. 1829 aug. 21 na BD. i W. i trzeci raz r. 1830 iunii 21 na lukra infamii kondemnowaliście się, dopiero więc po raz ostatni pozywa obżał. do Sądu w prośbach o warowanie mieysca stannosci za opłatą solucyi, o uznanie nieważności pieczętarstwa obżałch, o skutki prośb pierwszych żalów, o expensa i o to co przy sprawie zażędanym będzie z wolną poprawą.

Roku 1830 iunii 21 dnia Woźny świadcę iż tego pozwu kopie z powództwa W. Izydora Salmonowicza Prokuratora massy po Xciu Dominiku Radziwille pozostałey, przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie N a y w y ż s z ą Wolą ustanowiony, WW. wyniesionego Pawłowi Pobog Rymaszewskiemu i niewiadomego imienia Berczowskiemu X. Gran. iako niewiadomym z mieysca zamieszkania d o drzwi sądowych przybiłem.

Józef Staszkiewicz Woźny Pttu Wileń.

Roku 1830 miesiąca czerwca 24 dnia. Przed Aktami Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie N a y w y ż s z ą Wolą w mieście Wilnie ustanowionego stawiając osobiście Woźny wyż pomieniony, relacyą tego pozwu zeznał i takowe swe zeznanie własney ręki podpisem w protokule zeznał stwierdził.

Przyjąłem Michał Kotłubay Regent.

Dozwala się drukowac. Wilno 1830 d. 28 czerwca. Cenzor L. Borowski.

3 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego Całą Rossyą, etc. etc. etc.

UUr. Zygmuntowi Podbereskiemu, Rudolfowi Tyzynhauzowi Stanisławowi lub innego imienia Kolyzszce, Star. Judce Josielowiczowi kupcowi Czarniawskiemu iako zawiniającym Urodz. Andrzejowi Podbereskiemu, tudzież Berelowi Kiwelowiczowi nieprawnemu nabywcy schedy w roku 1818 sierpnia 10 dnia przez Sąd Exdywizorski w Syrutyszkach Urodz. Podbereskie-

mu wydzieloney. Pozew loco peragenda executionis przed Sąd Ziemski Trocki w kadencyi Sto-Troieckiey sądzący się, a za niewyściem terminu na kadencyą Sto-Michalską i do każdego przypadzenia sprawy z powództwa Urodz. Podbereskiego wprowadzoney, na instancyą Ur. Józefa Wawrzeckiego Generała b. W. Pol. wynosi się z referencyą do uprzedniej żałoby, i za oną do zapadłego na dniu 16 iunii teraźn. roku niestannego dekretu, w prośbach o zawarowanie activitatem loci standi solutionis, o zaszkodzenie żądań pierwszą żałobą objętych, i o powrót kosztów prawnych z wolną poprawą żałoby.

Roku 1830 miesiąca iunii 24 dnia, Woźny tego pozwu loco peragenda executionis, kopie na instancyą JW. Józefa Wawrzeckiego Gener. b. W. Pol. JWW. i WW. Zygmuntowi Podbereskiemu, Rudolfowi Tyzinhauzowi, Stanisławowi lub innego imienia Jundzile, Bernardowi albo innego imienia Kołyszce, Staroz. Judge Josielowiczowi kupcowi Czarniawskiemu oraz Berelowi Kiwelowiczowi jako nieświadomym z pomieszkania do drzwi Sądu Ziemskiego Trockiego przybiłem i o rozprawie przed tymże Sądem teraz w kadencyi Sto-Troieckiey sądzącym się, a za niewyściem terminu w kadencyi Sto-Michalskiej sądzić się mającym oznaymiłem.

Tomasz Macieiewski Woźny Powiatu Trgo.

Roku tysiąc osmset trzydziestego meca iunii dwadziestego czwartego dnia, przed aktami Grodzkimi Pttu Trockiego znajdując się obecnie Woźny w gorze wyrażony relacyą tego pozwu urzędownie zeznał.

Przyjąłem Grodzki Trgo Pttu Regent Michał Kagiel.

Dozwala się drukować, Wilno 1830 d. 27 czerwca. Cenz. L. Borowski.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc.etc.etc.

3 UUr. Piotrowi Jodkowskiemu Komornikowi Trockiemu, Antoniemu Czaplinskiemu Chorążemu woysk pol. i Piotrowi Derszkoffowi Kandydatowi prawa pozw przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie Naywyższą wolą ustanowioną, w mieście Wilnie działanie swe odbywający, z powództwa Ur. Izydora Salmonowicza Jeneralnego Prokuratora Massy po Xięciu Dominiku Radziwille pozostałej, wynosi się oto: UUr. Tomasz i Jan. bracia Płoszczyńscy mając sumę w massie z tytułem pobierania od niej 5go procentu z dóbr Ortela, Dubowa i Dokudowa w Królewstwie Polskiem, Woiewództ. Podlaskiem, obwodzie Bialskiem położonych, z warunkiem powrotu dziedzicom przebieranych intrat; pozaciągaliście u różnych osób kredyta, a na uspokojenie niektórych, iako to: Andrzeia Serwińskiego, Karola i dalszego rodzeństwa Kuczyńskich, Barbary i iey potomstwa Lichockich i Jakuba Popławskiego, czyniąc z summy na massie liczącej się częściowe przekazy, pobudzili dalszych swoich wierzycieli, iako to: obżat. Jodkowskiego, Czaplńskiego i Derszkoffa do aresztowania reszty, iakoby w massie pozostałej. Ci dopominając się swoich kredytów Płoszczyńskim zawierzonych, iedni w Sądzie Kommissyi, drudzy w innych subseliach z temiż UUr. Płoszczyńskiemi ustanowili processa, przez

co nietylko massę na wydatki narazili, lecz Ur. Lichocka zaiąwszy dobra Ortel za swą pretensyą do Płoszczyńskich mianą, żeby rychło ią mogła wyręczyć, też dobra Massy do ostatka dedoluie, a Ur. Serwiński przed dalszemi Płoszczyńskich kredytorami potrafiwszy detrunkować swoją pretensyą naraził szczególnie massę na koszta i utratę wypłaty należnych dla niey z Ortela dochodów, z tego źródła iak równie i z dalszych dokumentow uprzedzających ich kredyta Massa sama do należności Płoszczyńskich mając znaczny stosunek, i w tym celu dla iednoczasowey rozprawy pozwał UUr. Płoszczyńskich i ich wierzycieli w Królewstwie Polskiem zamieszkałych i obżatowanych pozywa do Sądu w p r o z b a c h: o aprobatę należności Massy wedle praw i ukazow, i determinowania z realnych pretensy UUr. Płoszczyńskich, a restancyi iedli iaka okaże się przyznania na rzecz kredytorow tychże Płoszczyńskich, z odesłaniem do właściwego sądu o podział iey, a uwolnienia Massy od assistowania temu i dalszych z tego źródła wyniknąć mogących processow; o zwrot kosztow prawnych i o to co przy sprawie zażadnym będzie z wolną poprawą żałoby.

Roku 1830 meca iunii 14 dnia Woźny świadczę, iż tego pozwu kopie z powództwa W. Izydora Salmonowicza Prokuratora Massy, po Xięciu Dominiku Radziwille pozostałej, przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie Naywyższą wolą ustanowioną, w mieście Wilnie działanie swe odbywający WW. Piotrowi Jodkowskiemu Komor. Pttu Trockiego, Antoniemu Czaplinskiemu Chor. woysk polskich i Piotrowi Derszkoffowi, iako niewiadomym z miejsca zamieszkania do drzwi sądowych przybiłem.

Józef Staszkieicz Woźny Pttu Wileń.

Roku 1830 miesiąca czerwca 24 dnia przed aktami Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie, Naywyższą wolą w Mieście Wilnie ustanowionego, stawiając osobiście Woźny wyż pomieniony, relacyą tego pozwu zeznał, i takowe swe zeznanie, własney ręki podpisem w protokule zeznań stwierdził.

Przyjąłem Michał Kottubay Regent.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 28 czerwca. Cenzor L. Borowski.

Sądy Exdywizorskie.

3 Roku 1830 meca iunii 17 dnia. Sąd Taxatorsko Exdywizorski na podział majątkow JW. Felicyana Bienkuńskiego Sędziea Granicz. Pttu Oszmiań. Szambel. b. Dweru Pols. w Gubernii Wilenskiej w Poie Oszmiań położonych dekretem remissyynym Sądu Ziem. Oszm. dnia 6 maja t. r. zakroczonym naznaczony, w komplecie prawnym do majątku Sylwestrowa dnia 14 teraźn. meca przybywszy, w obecności debitora oraz iego wierzycieli w znaczney liczbie stawiających, iurydykoyą ufundował, po czém przez rezolucyą dnia dzisieyszego zakroczoną doniesień stron wysłuchawszy wstępne załatwił okoliczności, komportacyą tak na debitorze iako też na stawiających i niestawiających iego kredytorach i pretensorach wszelkich papierow do Kancellaryi Ziem. Oszm. na czteroniedzielną persystencyą w dniu 12 następnego meca iunii złożyć się winną przeznaczył, na zjazd następny termin dnia 3 meca 7bra udeterminowawszy, wypełnić regoły remissą przepisane, i satysfakoyą

zbiągającym się kredytorom z funduszu debitora domierzyć, a na niestawiających wieczny upadek w ich stosunkach zapisać zadeklarować; o czem aby strony interessowane uwiadomionemi były trzykrotną w Kuryerze Litewskim awizacyą umieszczą.

Ignacy Lubicz Zakrzewski Pisarz Ziem. Pttu Oszm.

Joachim Moczulski Sędzia Gr. Osz. Exd.

Bogusław Swieboda Sędzia Gr. P. Osz. Exd.

Ignacy Oganowski Exdywizor. Regent.

3 Niżej podpisany mając w stopniu żony swej W. Reginy z Turow Sztadenowey za dekretem Ziem. Brast. przez zeszłego iey oycę Gedeona Turę sumę 10,000 złt. na WW. Dyonizym i Julii z Masłowskich Molach uzyskanym przysądzoną; gdy został zagniony przez były Sąd Podkomorsko-Exdywizorski Połozdyński do zakwietowania WW. Mollow z dekretu, a wzięcia od nichże pod pretextem należnych solaryow dla urzędników i Regenta obligów; wówczas WW. Mollowie wydali w r. 1821 xbra 10 ieden oblig W. Stanisławowi Kwincie Sędz. Zawil. exdywizorowi Połozdyńskiemu na rubli 455, drugi W. Sztadenowey na r. 299 k. 52 (iakovy oblig został przez nią za pretendowane solarya byłemu Regentowi owego sądu, W. Janowi Łazowskiemu w ilości 220 rub. przelany; trzeci zaś oblig wydany był teyże W. Sztadenowey na rubli 750 z terminem opłacenia w r. 1822 apr. 25 bez procentu. Lecz gdy Sąd Głt. Litt. Wileń. 2go Departamentu, wzięcie solaryow od W. Sztadenowey uznawszy za niestuszne, wszystkie rzeczony obligi dekretem swoim w r. 1823 marca 15 zapadłym pokasował, a całkowitą sumę 10,000 złt. na WW. Molach na odpowiedź za dług zeszłego Gedeona Turę dla Kommissyi Edukacyney przeznaczył; wówczas oblig trzeci pozostały u W. Sztadenowey na rubli 750, iako już żadnego waloru nie mający, roku 1823 w Wileń po odejściu w Sądzie Głównym sprawy Połozdyńskiej zarzucony między papierami zaginał. O iakowem zaginieniu rzeczony obligu, niemającego na sobie żadnego przelewu, oraz o iego nikczemności, przez niniejszą awizacyą, tak WW. Mollow, iako też całą publiczność zawiadamiając, o powrót onego, ktoby go znalazł, iako należny do oddania WW. Mollow upraszam. Dat. roku 1830 iunii 25 dnia.

Józef Sztaden Sędz. Gran. Ptt. Witkom.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 28 czerwca. Cenzor, L. Borowski.

Excerpt.

3 Excerpt z Protokółu potocznego Ziemskiego Powiatu Słuckiego, w dacie poniższej zapisanego gwiadożenia, a w roku tymże miesiąca iunii piętnastego dnia pod pieczęcią Urzędowa; Ziemską tegoż Powiatu na skutek podanej prosby, i za oną nastaley rezolucyi Sądowej stronie petrującychey jest wydan.

Reku tysiąc ośmset trzydziestego miesiąca kwietnia dwanastego dnia. Przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskiemu Pttu Słuckiego, niżej podpisany czyni poniższe oświadczenie wespół z odpowiedzią w rzeczy następney; wyczytawszy żałcy w dodatku do Gazety

Kuryera Litewskiego pod Numerem dwadziestym dziewiątym umieszczone przeciwko sobie oświadczenie imieniem Starozakonnych Lipmana kupca pierwszey gildy Elli Szai, i Mowszy Chaima Azikowiczow Eliaszbergow w roku terażniejszym februaryi dwadziestego czwartego dnia na Urzędzie Ziemskim Powiatu Mińskiego zamiesione; przez które ciż Starozakon. pomawiając wexel przez zeszłego oycę swojego Azika Eliaszowicza Eliaszberga kupca pierwszey gildy na czerwonych złotych dwa tysiące wydany, termin opłaty ukazicielowi onego w roku tysiąc ośmset piątym augusta piętnastego dnia w Memlu czyli Kłaypedzie, albo Królewcu zamierzający, a przez żałującego w kopii obżałowanym Eliaszbergom zakommunikowany, ostrzegli iżby nikt z posiadającym takowy wexel żadnych układów nieczynił, i za przekaz onego pieniędzy nie dawał; za obowiązek poczytuie sobie donieść, o czem i sami Starozakonni Eliaszbergowie aż nadto dobrze wiedzą, że żałcy aktorem czyli właścicielem rzeczony wexlu nie jest, a przynależny on właściwie do JW. Adama Niepokoyczyckiego Marszałka Powiatu Słuckiego i Kawalera, u którego oyciec obżałowanych Eliaszbergow objętą tymże wexlem sumę bez wątpienia, że rzeczywiscie pożyczyc musiał, kiedy iak przypomina sobie żałujący opłacał nawet podobno kilkoletnie procenta, na co zapewne znaydą obżałowani u siebie w zbiorze papierow, albo oddzielne wydawane z opłaty kwity, albo też zapisywały się one na wexlu; o czem żałcy z pewnością wiedzieć nie może i kiedy nakoniec sami obżałni Eliaszbergowie przez swojego kommisanta Starozakonnego Morducha Mohilanckiego listownie prosili żałgo ażeby wdaniem się swoim do JW. Marszałka Niepokoyczyckiego dopomógł ukończyć ten interes przez ugodę, z iakiego to powodu nie mogąc właśnie odmówić żałcy na ten raz swojej obżałmu pomocy, po zdięciu kopii z pomienionego wexlu onę obżałnym Eliaszbergom, na ich życzenie zakommunikował; tym więc sposobem objaśniwszy rzecz całą, i wskazawszy Starozakonnym Eliaszbergom istotnego właściciela takowego wexlu iakim jest JW. Marszałek Niepokoyczycki; ażeby odtąd obżałni napróżno imienia żałgo nie używali, lecz wprost mieli rzecz z samym aktorem JW. Marszałkiem, przez niniejsze oświadczenie zapowiadając, gdyż inaczej, będąc narażonym na wydatki, zmuszonym zostanie poszukiwać onych drogą prawa, upominając się razem i o to: że obżałni w tak małym względem handlu swojego kredytorie w miejscu powinney wdzięczności, na złe obrócili ufność niżej podpisanego, którego znać rzetelność charakteru oycę obżałnych Starozakonnych Azika Eliaszowicza Eliaszberga niewątpił, że i obżałnym zaufać podobnie można. Jakowe oświadczenie celem podania onego do Gazet Kuryera Litewskiego i zagranicznych Pruskich zanosząc własną podpisuję ręką. U takowego oświadczenia w protokule podpis takowy Słucki trzeciej gildy kupiec Abraham Polak.

Zgodziłem z protokółem potocznym Ignacy Kuncewicz Regent Ziem. Słucki.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 26 czerwca. Cenzor L. Borowski.